

ИВАН ДАВИДКОВ
НЕБЕСНИТЕ ФАНФАРИ

chitanka.info

Съседът ми по легло беше тежко болен. Вече три дни светлината на прозореца падаше върху неговото бледо лице, очертано на възглавницата като профил върху стара римска монета: високо чело, обградено от проредяла къдрава коса, нежно изваяния нос, чийто хрущял матово прозираше през кожата, плътни устни и овална брадичка, която с две дипли на шията се докосваше до изпъкналата адамова ябълка. Беше дребен на ръст. Ръцете му, сложени върху одеялото, изглеждаха безпомощни, но в линиите на пръстите — издължени, бледи, потрепващи сякаш от звуците на далечна мелодия — се долавяше онова загадъчно изящество, което е характерно за ръцете на цигуларите и на пианистите.

Три денонощия се бореха да спрат кръвоизлива, който така бе го изтощил, че болният дори не можеше да се помръдне. Лежеше отпуснат, с пергаментова бледност на лицето, и капките по найлоновата тръбичка щъкаха като сребристи мравки към някакъв невидим мравуняк, стъпкан от съдбата.

Тревожната вест научих на другия ден. Кръвта беше започнала да се съсирва застрашително. Единствен спасител можеше да бъде скалпелът.

Наместиха моят съсед на друго легло, което изскърца с колелата си и той, като се опита да ми се усмихне, изчезна зад тъмния отвор на вратата, където последни се мярнаха гърбовете на съпровождащите го санитарии. Докато дълго и мъчително чаках да го върнат и отново да зърна на леглото до прозореца познатото лице, аз си мислех за дните, когато ние, двамата, вече стъпили на крака, ще излизаме да се разхождаме из парка на болницата. Там имаше сенчести алеи, по които се мяркаха катерици, имаше поляни с избуяла трева, с жълтурчета, маргаритки и бледосин слез. В юнските утрини идваха косачи. Аз слушах как ситно клепят косите си. Тия звуци ме изпълваха с трепет и надежда. Представях си как вървим из откосите, а пред нозете ни с метално щракане излизат зелени скакалци — дълги и ръбести, като изпуснати в тревата щипки за пране. Вървим и чувстваме как лятото ни пронизва със свежест, как ни връща отново жаждата да живеем... Миналата седмица срещнах по алеята един запасен полковник. По халата и в косата му висеше суха трева. Сигурно беше лежал на някой откос, за да си припомни своята селска младост. Той не ме познаваше, но като забеляза любопитството, с което го наблюдавах, рече: „Стар

наивник, още от детските години... Дай ми един наръч сено — нищо друго не ти искам. Аз и на вилата си лете спя на двора. Викам на внуците: «Въртете вътре своите касетофони, а мен ме оставете да спя до копата сено...»“

И тук, в болницата, всеки се стараеше да изпише на визитната си картичка най-напред геройството, въпреки че мисълта за смъртта се мъчеше да го направи скромен, смутен и нараним.

Върнаха моя съсед по легло късно след обяд. Спеше. Упойката дълго го държа в своя плен. Чак привечер, когато небето над планината порозовя, той отвори очи — за миг само — и отново се унесе. През нощта беше неспокоен, говореше нещо насън, и чак призори, когато в мастилената синина на прозореца се очертаха върхарите на боровете, дълго и спокойно заспа.

Към обяд приятелят ми раздвижи дългите си, бледи пръсти, направи опит да се обърне към мен (по лицето му мина болезнена тръпка) и аз забелязах, че сега цветът на лицето му е друг: по скулите беше се появила тънка розовинка.

За пръв път, откакто лежахме в тая камера на страданието, изпълнена със сиви кислородни бутилки, с найлонови тръбички, които висяха отвсякъде, и с подскачащи цифри по екраните на мониторите, той се взря към мен и, срещнал погледа ми, заговори:

— Не знам дали ще повярваш, но вчера в операционната преживях нещо необикновено, което никога не съм се надявал, че може да ми се случи...

Сложиха ми упойката и аз, преди да потъна в дълбок сън, както ми се е случвало и друг път, дълго слушах разговорите на лекарите и сестрите, които се приготвяха край операционната маса. Това бяха гласове с метално ехтене, каквото човек долавя в акордите на електронната музика. Различавах отделни думи, чувах потракването на преместваните предмети. Отсрещният прозорец се размазваше пред очите ми, но аз различавах силуетите на хората, които го прекосяваха, и разбирах, че упойката още не е успяла съвсем да замъгли съзнанието ми.

По едно време усетих, че подът под мен се завъртя. Това движение се ускори и аз, сякаш някой ме беше наместил в седалката на ония панаирджийски люлки, които помня от детството, се понесох в

небето. Видях — отгоре — хирурзите. Бяха дребни и приплеснати. Видях и своето легло, което също кръжеше в тоя тъмен водовъртеж.

Погледнах го: дали не бълнуваше? Не! Лицето му беше все така съсредоточено. Само болезненият блясък на очите издаваше неговото душевно напрежение.

— Кръженето се засили — продължи той. — Усетих, че ми се вие свят, но това беше приятно усещане, защото аз летях — за първи път в живота си — така леко и възторжено. Под мен започнаха да се появяват гори, мярнаха се заливи с кипариси. Всичко беше розово, цикламено, пурпурно... Представете си едно необозримо пространство, в което се преливат тия цветове, а над чертата на кръгозора — тихо, сияещо небе... Съзерцавах тоя пейзаж с необичайно блаженство и изведнъж чух ехо на музика. Свиреха фанфари. Мелодията се приближи и ме обгърна отвсякъде. Разбрах, че тя избликва от небето. Ти си спомняш марша от „Аида“. Такава божествена музика се носеше над мен. И аз, като гледах как лудо кръжат цикламените гори, сред които прозираха мраморните колони на Акропола (защо пък Акропола — бях го виждал преди четвърт век!), си казах: „Господи, нима настъпва часът на смъртта, от който толкова много съм се плашил? С такова ли блаженство съдбата дарява човека в миговете на неговото последно отпътуване?“

Фанфарите продължаваха да свирят. Чувах като насън в тях да се вмесват гласовете: „Подайте иглата! Пригответе марлите!“ А под мен се мяркаха гръцките заливи и аз се отдалечавах в безкрая, докато отворих очи и видях познатия прозорец на нашата стая и върхарите на боровете — тъжно се усмихна той.

Погледнах тоя дребен човек с пръсти на музикант, отпуснати върху одеялото, и като долових в движенията на лицето му тръпки от ехото на небесните фанфари, усетих, че ме обзема болка за тая безпомощна душа, която се мяташе между надеждата и отчаянието. И си помислих: ние всички сме смъртни, но колцина от нас ще имат щастието в последния си час да видят полета на цикламените гори и да пеят химна на небесните фанфари? С такова трагично блаженство съдбата навярно дарява само своите любимци...

Завърналият се от безкрая спеше. Той сънуваше може би един от ония мъчителни земни сънища, които навестяват човека в мигове на непоносима болка.

30 август 1989

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.